

talana.

ETIM. *Coscó*, nom de planta que sembla resultant, per canvi de sufix, de *coscoll*, hispano-llatí *CUSCULIUM*, nom d'una espècie de garric o alzinoi i d'altres plantes connexes com ho mostren les formes antigues del nom que encapçala, veg. *DECat* II, 984b55-985a7; 987a38-49. J. F. C.

COSMIA, La

Partida del terme d'Aielo de Malferit (Vall d'Albaida) (xxxii, 78.7).

ETIM. L'aspecte del nom és clarament àrab (ni en català ni en mossàrab es veuen pistes etimològiques satisfactòries). L'arrel àrabiga *qasm* 'dividir, partir' ha estat popular i molt fecunda pertot. D'aquesta arrel vénen *qísma* «*divisio, dividere*», i verb *qasmat* etc. part. *qásim* i *maqsum* i el nom d'acció *qasm* (*RMa*, 354) «*partimiento*» (*PAlc*, 353b), «*repartimiento*» (379a5 —per errada imprès *reparamiento*, però el verb no té aquesta traducció, sinó *partir* o *repartir* i no pas *reparar* (cf. *Dozy, Suppl.* II, 346a). Aleshores podríem pensar com a ètomon de *la Cosmia* en un adjectiu **qusmí* 'partidís', en femení *qusmiya* 'el (terreny) de la repartició'.

Cosia, alqueria antiga del terme de Borriana, potser errada per *cosmia* en Forner, *BSCC* XIV, 263, que compila de segona mà.

COSP

Cosp o *Cusp*, *Encusp*, nom que es repeteix amb variants en diverses comarques i zones de les terres catalanes.

1) *Cosp*, veïnat en el Ripollès, te. de Palmerola, parròquia de *Sant Julià de Cosp*; és doncs al límit entre Ripollès i Berguedà, i entre les antigues diòcesis de Vic i d'Urgell.

PRON. MOD.: *kòsp*, oït el 1961 al vigatà Dr. Ed. Junyent, i recordo haver-ho sentit igual a la gent rústica local, en excursions i enq. de 1931, 1953, 1964, a Estiuà, Ripoll o Castell d'Alareny.

C. A. Torras dóna el *Clot de Cosp*, com veïnat te. Palmerola (*Berguedà*, p. 121). El Nomenc. del C.E.C. (1a. ed.), remetia de *Clot des Cosp* a St. Julià de Vilatorba, agre. de Palmerola. També el Dr. Junyent em citava, fa uns 20 anys, el nom de *Sant Julià de Cosp*, com un dels 4 determinatius que havia dut el nom d'aquesta parròquia del bisbat, junt amb dos més i *St. Julià de Vilatorba* que acabava de trobar en un document.

MENCIONS ANT. 881: «Terram in pau Bergetanense in loco q. dr. *Cuspe*» (doc. or. *Dipl. Cat. Vic*, § 3, p. 3); 1017, en una butlla de Benet VIII per al monestir de Camprodon: «in comitatu Bergadanensi ipsos mansos quos dedit Wifredus Comes --- et terra in *Cospe*, et in *Ardariz* et in *Gardilans*, cum eorum alodes» (*MarcaH.*, col. 1003, 20f., § 175), on reconeixem *Arderiu* (a La Pobra de Lillet entre la Pobra i Palme-

rola), i *Guardiolans*, entre Vilada i Castell d'Alareny; 1024: «in com. Berg. in ape. de *Cospo* vel in villa Torrent, afr. I: *Serra Conqas*, II collo de *Lobera*, III *Puio Lempedo* IV colle *Petra Fita*» SerraV. (*Pinós i Mtp.* III, 97); 1026: «--- *Cospo* --- afr. I collo de *Pedrafità*, II collo *Pando*, III ipso govo de Massanech» (id. ib., p. 97).

El mateix resumeix així un document de 1052: «alou al comtat de Berga i a la muntanya de *Cosp*, la vila de *Torrent*» (ib., p. 102); 1187: «mansum de *Co<s>p* --- est in parr. Sti. Juliani de *Cosp*» (*Ll. Bl. de Stes. Creus*, § 290.5,15); 1410: Ramon de Cortines, de la parr. de St. Julià de *Cosp* féu llegats a les esglésies de Sta. Ma. dels *Homs* i Sta. Magd. de *Malosa* (arx. del Mas Campubí) (Serra, ib. III, 267). El 1411 un altre testador en fa a St. G. de *Ginebret*, Sta. E. dels *Soylls*, Sta. M. de *Malosa*, St. Julià de *Cosps*, Sta. M. dels *Holms*, S. J. de *Frontanyà* --- Sta. M. de *La Truna* (id., p. 316): és possible que tot això siguin masos de St. Jaume de Frontanyà, que és entre La Pobra i Palmerola: el qui ho fa és rector de Sta. C. de *Riutort* (5 k. O. de La Pobra), i notem que *Cosp*, els *Oms* i *Malosa* van junts en les tres deixes; i totes tres de nou en una de 1403 (ib., p. 317).

Sembla clar que en tots els docs. anteriors es tracta del mateix lloc. El fet de figurar *Cosp* en dues llistes datades 1573, de les masades de La Pobra de Lillet (ib., ib., pp. 179 i 184) fa dubtar si es tracta d'un lloc diferent, homònim, però és ben insegur perquè La Pobra, al capdavant, només és 8 k. al NNO. de Palmerola, amb St. J. de Frontanyà entremig.

Però en tot cas hi ha altres homònims: 2) no sols NP: «Antoni, Pau i Joan *Cosp* foren rectors successivament de *Nevà* els anys 1654-1678 (SerraV., ib. III, 233): *Nevà*, que en tot cas ja no ha estat del bisbat de Vic, és uns 20 k. al Nord de tot allò.

3) *Cosp*, al NO. de Tortosa: Coll de la Creu de *Cosp* (660 m. alt.), trifini entre el Perelló, Rasquera i Cardó, i *Racó de Cosp* a la vall de Cardó: s'hi davalla, camí de Rasquera, després de passar aqueix coll, a 1 h. del Balneari de Cardó, i a 1 h. 50 s'arriba a l'«entrada de *Cosp*», que, per tant, és de la banda de Rasquera (Iglésias-Santas., *Guiés* II, p. 393 i mapa p. 356).

En les regions del Sud apareix amb G- i almenys en part amb ò oberta.

4) Corral d'*En-Gosp* (*engòsp* i Pla d'*En-Gosp*) a l'arcaica Vall valenciana de Gallinera (xxxiii, 117.10, 11). *Gòsp* cogn. local típic de Piles (Gandia) i de L'Atzúbia (xxxiii, 6.11, 115.4).

5) Hort d'*En-Gosp*, mall. seria nom antic en el te. de Selva, car allí el posa a princ. S. XVIII, el Cardenal Despuig (1 k. O. de Son Estaràs, si bé ni Masc. ni jo no ho trobarem viu). Repetit en dos extrems de Mall., lluny de Selva: *Gosp* poss. en te. de Montuiri, m. Despuig; segns el N.I.G.E., caserío de 15 hab., que Masc. posa a 27F11, i jo vaig recollir només *Molí d'Engospet* (però si fos NP, Despuig hi hauria posat *Son* o *Can* (*Gosp*) i no com a nom d'una possessió (XL,